

אסיפות סוערות אינן משפיעות על הוצאת ההחלטות, בי המחירים שלנו. הכרזת מנהל ארגון, אברהם קליר, ואכן, אסיפת יצרני הסקסטיל לא העלתה ולא הורידה — המחירון החדש של המצבקות לא בוטל.

עתונות

קוּתֵּי חוֹר

הוֹיִדִים האלה! אפילו במדינה שלהם הם לא השתנו!
איש אינו יודע אם רב־החובל של האניה הפולנית א/ק צ'אמנס אמר משפט זה לקצין הראשון, או לאו, אחרי שהפליג מנמל חיפה. אולם כמה עתונאים היו בטוחים שזהו, בדיוק, היה צריך להיות הניסוח.

הפרשה, שעוררה את רוגזם של עתונאים אלה, התחילה כשעלה על דעתם של נציגי פולין העצמית בארץ לעשות גיטסה של יד־דוד צמים, להזמין כמה עתונאים ישראלים לקבלת־פנים על גבי האניה, שבאה לקחת מיסען של הדרים למולדתה. למען הזהירות הוזמנו רק עתונאי השמאל, בתוספת נציג אגודת העתונאים.

סערה עברית. על סיפון האניה הוגו שה לאורחים ארוחה דשנה, שכללה קוּתֵּי חוֹר, חזקה ושאר מטעמים. טוב שאין כאן רבנים, הם היו מגרשים אותנו מן הארץ, סח עתונאי אחד, בפולנית, למפקד האניה. גם חבריו לא התאפקו, התלוצצו באופן חופשי — ובפולנית — על חשבון הממשלה ושאר המוסדות. אפילו נציג אגודת העתונאים ה־עבריים חשב שמן הראוי הוא לשאת את דב־רי דוקא בפולנית.

זהו חילול כבוד המדינה, התרעם אחד העתונאים של הוֹמֶן. מאחר שהוא לא היה היחיד שחשב כך (ושלא הוֹמֶן) יש להניח כי בקרב חוגי הפרשה באגודת העתונאים, תחולל סערה — הפעם, בשפה העברית.

ריגול

פקודה היא פקודה

חיים ליבא הרים את שפופרת הטלפון והתקשר עם הפרקליטות הצבאית. הוא פשוט לא היה יכול ללמד סניגוריה על שני המרגלים הערבים שעמדו להישפט בבאר־שבע. הוא חזר משם זה עתה, מבלי שראה את שני הערבים הזקוקים להגנה משפטית.

יום לפני כן, כאשר נכנס ליבא לתחנת הכשרה של באר־שבע, לא היה לקצין האדרי והמנומס בדרך־כלל, פנאי לשוחח אתו. הקצין התרוצץ, נתן פקודות, דיבר בטלפון. כפתח התחנה נאספו ג'יפים עמוסי שוטרים מוויינים.

על אחד הספסלים של התחנה ישבו אשה צעירה וילדה קטנה. הקצין קרב אליהן: "מה קרה?" מרים לסר לא רצתה לדבר עברית: היא לא רצתה שהילדה תבין היא דיברה אידיש, סיפרה על כל אשר אירע, תיארה כיצד הצליחו היא והילדה, מרים פירסטנברג, להינצל בהעמדת פני מתות.

כאשר סיימה האשה את סיפורה, פנה ליבא לאחור, חזר לתל־אביב, מבלי להיפגש עם שני המרגלים: הוא החליט לא להגן עליהם.

תמיר, שמשוה שרת הסגיר לבריטים את איש־הסוכנות יואל בראנוס. סיבת ההסגרה, לדב־רי תמיר: הבריטים לא רצו שבראנוס יחזור לגרמניה עם תשובה להצעתו של איש־הגסטאפו אייכמן לשחרר מליון יהודים. תמיר לא רצה להסגיר את איש־הסוכנות.

באותה תקופה קיבל באור את ההצעה דרך בראנוס, ועתה הובא הוא להעיד שההצעה היתה מבוססת. שלקסטנר היתה סיבה מספקת לנהל משא־ומתן עם הגרמנים בדבר עיסוקה זאת, ושרק הבריטים חיבלו בכל התוכנית.

זה התאים לבטרתו של תמיר: הוא רצה להעלות את המשפט לרמה פוליטית גבוהה, להשתמש בכל עד חדש של התביעה כבמדרגה, לעלות עד לפיסגת ההנהגה של הסוכנות, להוכיח שהיא שיתפה פעולה עם הבריטים בארץ־ישראל ועם הנאצים באירופה. ההאשמה שהוסחה נגד שרת היתה מכוחות: היא נודדה לכריח את התביעה להביא את ראש־ממשלת־ישראל אל דוכן־העדים.

השופט היסס. אולם טענתו של תמיר היתה חזקה מדי אפילו בשביל משפט קסטנר־גרינוולד גרוש־הפתעות. הנאספים עצרו את נשימתם, והשופט, בנימין הלוי, שלח מבט נוקב בעורך הדין הצעיר שהתוויר מהתרגשות. "איוה קשר יש בין טענות אלה לבין המשפט?" תמיד נחטפו להכריז שהוא רק חוקר את עד התביעה, יהיה נכון להוכיח את אמיתות טענותיו כאשר יעלו העדים שלו על הדוכן. השופט היסס מעט, הירשה לתמיר להמשיך בחקירה.

המתחיות היתה הפעם גדולה מן הרגיל, היות וזאת היתה הפעם הראשונה בה נתקל תמיר בעד שהדף את כל התקפותיו המילוליות בקלילות ובזריזות.

מנחם באדר עשה רושם עז. הוא ניצב על דוכן־העדים בשלושה גמורים, בלם את התקפות־המצח של תמיר בתשובות ארוכות וחלקלקות.

האם ידעת כי מיד לאחר שהדביקו אנשי אצ"ל כרוזים, שקראו למלחמה בבריטים, באו נערי השומר הצעיר וקרעו אותם מעל הקירות?

"לא, לא ידעתי זאת."
הידעת שהשומר הצעיר חטף חברי אצ"ל, עצר אותם בקיבוצים, עינה אותם לפני שהסגיר אותם לבריטים?
"קראתי על כך בספרו של מוסיגונו דרך גבר."

תמיר, לשעבר מפקד בפועל של אצ"ל בירושלים, נתמלא זעם. עיניו ירו ברכים כלפי יריבו השלו, הלבוש חליפה פשוטה, מרכיב משקפיים כהים.

עתה הופיע על פני העד חיוך אדיב. הוא פנה אל תמיר ושאל: "מדוע אתה מרגיש כל כך?"

תמיר: "מפני שאדישותך פוגעת בי." הקטיוגור, אגנון תל, נתחייך, זו הפעם הראשונה אחרי זמן רב. הוא התערב בחקירה: "מר תמיר, כנצל את ההזדמנות כדי לנהל תעמולת־בחיירות לסובת חרות."

גם הפעם החטיא תל את המטרה: תמיר עזב את תנועת החרות לפני שנה, טען שהמפלגה אינה פעילה במידה מספקת נגד המשטר הקיים.

בסוף החקירה היה ברור דבר אחד. הסניגור לא הצליח לשבור את באדר, אולם הוא השיג את מטרותיו: גרינוולד וקסטנר נשכחו כמעט לגמרי. הכשפט התפתח במהירות גדולה והולכת, הגיע לשיאים חדשים.

המשכה

המחירון לא נוטל

לא נרשה לקארטל* המצבקות להרוס אותנו!
קריאות אלו חזרו וגישנו באסיפת־החירום של יצרני־הסקסטיל, שנכתסה בהתאחדות בעלי־התעשייה. לאחר שהמצבקות החליטו להעלות את מחירי הצביעה והאשפרה באחוזי ניכר.

בסיום אותה אסיפה החליטו יצרני־הסקסטיל הנרגזים להמנע ממתן הזמנות חדשות למצבקות, כל עוד לא יוחזרו המחירים לקדמותם. אולם המצבקות כחמיל, קשת ו־ארגמן צחקו לתמימותם של הנאספים שו־נאיה־קארטלים: הן חולשות על משק־הסקסטיל בישראל. יש להן משרד גבייה משותף, ואין להן כל צורך בקארטל חשאי.

* איגודן של סוחרים או יצרנים החותמים על הסכמים לקביעת מחיר אחיד לתוצרתם ולחלוקת השווקים ביניהם, כדי למנוע התחרות.

ביצעו את הרצח בעצמם, לשם הנאתם הפיזית. אולם רוב אורחי ישראל קיבלו את הפעולה בהסכמה חסרת־התלהבות, כרעה שבהכרח — מעשה שאינו פותר בעיות, אך שאין מנו מנוס.

מפלגות

התשובה: HET

לפני זמן מה פנו שש נשים סובייטיות לצירות־ישראל במוסקבה; ביקשו אשרות כניסה לישראל, כדי להשתתף בוועידת "איגוד

ער מנחם באדר

"מדוע אתה מתרגש?"

הנשים הדמוקרטיות, שאינו אלא סניף של מקי. הצירות ביקשה הוראות מירושלים, נתנה לאחר זמן לנשים תשובה קצרה: "ניאט!"

כאשר הגיעו הידיעות על התשובה השלילית למרכז מקי ולשגרירות בריט־המועצות בישראל, היה ראש־הממשלה, משה שרת, נאלץ לנמק את סירובו: "הוועידה הנה בניגוד לאינטרסים של ישראל."

אינפורמציה חשובה. אולם בזה לא נסתיימה הפרשה. שני ח"כים, אסתר חילנסקה ממקי וד"ר בשה סנה מסיעת השמאל, ביקשו ראיון עם ראש־הממשלה, הודיעו שיש בפיהם אינפורמציה חשובה. שרת קיבץ לם לראיון. האינפורמציה היתה חשובה באמת ובתמים: אם תסרב ישראל להרשות את כניסתן של שש הנשים, יגישו הרוסים מחאה, לא יתנו רשות כניסה לבריט־המועצות לאף נציג ישראלי, פרט לנציגים דיפ־לומטיים.

שרת ידע היטב שהאינפורמציה באה "ישר מפ־השכינה". הוא לא רצה להוסיף סיבוך בינלאומי חסר־טעם על הצרות שהיו לו באותו שבוע (ראה לעיל) והיה נאלץ לחתור. הוא רק ניסה לבקש מחילנסקה הבטחה שהוועידה לא תישא אופי אנטי־ישראלי; אולם חילנסקה הרגישה את עצמה חזקה. דרשה את אשרות־הכניסה ללא כל תנאים.

עוד באותו ערב שוגר מירושלים למוסקבה מברק נוסף. הפעם היתה התשובה: "דא!"

משפט

נשיא אל שיא

נוסף על ההפגזה האדירה שכונה אליו על ידי מנחם בגין, מעל במת־הכנסת ומ־כיכר־מגורבי, תל־אביב (ראה לעיל), ספג כשה שרת פגו שבא מכיוון אחר לגמרי: מתוך האולם הדחוס עד אפס־מקום של בית־הדין־המחוזי, ירושלים. מבחינה מדינית היה זה אולי הפגז המסוכן ביותר.

בעת חקירת שתי וערב של העד השמיני במשפט גרינוולד־קסטנר (העולם הזה 846 ואילן). מנחם באדר, ח"כ מפ"ם בכנסת הראשונה והמזכיר לשעבר של ועד־ההצלה של הסוכנות בקושטא, טען הסניגור, שמואל

משך שעה וחצי, כשהוא פורס את ידי בקינה ומנוסף את אגרוף באיום, מתרגש, מתפרץ, בוכה, לוחש, נוהם, מהמם.
מפעם לפעם קצר סערה של מחאות־כפיים, בייחוד כשהזכיר לפקודיו את ימי אצ"ל, הלל את זאב ז'בוטינסקי, גרש מילולית את נפיקח־ארים מן הארץ, השווה את דיר־יאסין לקיביה. אולם אומן הפניה אל האגנס־טינקס ההמוניים לא תצליח להצית אש בלב השומעים. במקום זה עלה בידו לעורר אותם למחשבה. קטעיו החזקים ביותר לא היו שאינו הדימאגוגיים, אלא דוקא הרגעים בהם ביקש לתת למאזיניו ניתוח הגיוני של המצב.

עלי באריקאדות. הקהל התלהב ובייחוד התלהב למלחמה, גם לא לפי ניסוחו של בגין. אולם הוא ביקש פתרון למצב שהורגש כבלתי־סביל. הוא היה מוכן לשקול את הצעותיו של בגין.

כשהתפורר ההבין, בהשאירו אחריו שטיח של קליפות בוטנים וכרוזים, לא היה במצב־רוח להיפגש עלי הבאריקדות. להציע בכרוזים. אולם רבים בקרבו נטו להאמין כי אין מנוס ממלחמה.

איש לא קם השבוע בכיכר מגורבי, וגם לא בכל מקום אחר ברחבי המדינה, להצביע על פתרון אחר לבעיות המרחב.

הגבול

לפני עלות השחר

בבוקר הודיע הניו־יורק טיימס כי לשמחת כל החוגים העבריים ניצחו המתונים בממשלת ישראל. לא יהיה שום תגמול לרצח מעלה־העקרב, ולו היה נעשה מעשה־תגמול לא היתה הממשלה נשארת אף יום אחד על מקומה.

שעתים אחרי הופעת ידיעה זו הגיעו למערכת הניו־יורקית ידיעות שגרמו, בלי ספק, לכך שהעורך יהרהר אם הכתב שלו בישראל צריך להישאר עוד יום אחד על מקומו. הכותרת: מעשה־תגמול בישראל.

הנאה פרטית. לפי רדיו רמאללה, היתה זאת פעולה בממדים נרחבים. לפחות שתי פלוגות עברו את הגבול לפני עלות השחר, התקופה אל הכפר נחלין, בעל 850 התושבים, מהלך תשעה ק"מ מבית־לחם. הן נכנסו לקרב ממשוך עם חיילי המשמר הלאומי (שמיפקדותו האיווית שוכנת בכפר). הרגו את כל הגברים, סוצו כמה בתיים. אולם — בניגוד לקיביה — לא פגעו בנשים וילדים. תגבורת של הלגיון, שחשה למקום במוכ־ניות־משא, עלתה על מארב, התגלגלה לתוך ואדי קצין ירדני גבוה — מפקד־גדוד אי־מפקד־פלוגה — נהרג, שני נפצעו. כל אבירות ישראליות לא נתגלו.

לא היה זה, לפי המשוער, תגמול למעלה־העקרב, אלא חוליה נוספת בשרשרת המל־חמה־הזעירה בקטע זה של החזית־הגבול, בו היה כמה התקפות מן הצד השני בשבוע האחרון. התוצאות היו שיגרתיות: השגריר רים המערביים פנו לשרת, ביקשו אינפורמציה ועיקמו את אפס; מסקדי צבאות־ערב התיעצו. שר־החוץ הבריטי פנה למועצת הבטחון. אפילו ועדת שביית־הנשק התכוננה לישיבה חמורה.

רעה שבהכרח. ממשלת ישראל לא קיבלה על עצמה אחריות להתקפה. היא גם לא הודיעה, בנוסח הירדני, כי אורחי הירדן

* מספר זה יצאו רוב הזוחמים שהכינו בשעתו את המאמר לל"ה (הנה מוטלות גופותינו) חיילי התגבורת לנושע־עוין.
** לפי ידיעה אחרת, נהרגה אשה אחת וזוג ישישים.

הארץ

היום המאושר ביותר בחיי נזחתי את

האשה שאהבתי (ידיעות אחרונות).

אורי צור, תל־אביב

עזב אשה, מצא טוב.

במחלת הכדורגל תטוס מחר בערב.

יוצאים 1 שחקנים, שלושה מלחים ומא־

מן (זמנים).

אברהם רפפורט, נבתיים

רגיל.

ועדת־הכספים אישרה פיטורי שני

פקידי־העירייה, ואילו עובד שלישי פו־

טר באשמת מעילה. להוסיף לפרס די־

נגורף (הארץ).

יונה כהן, תל־אביב

הפרט יחולק מטעם הקרן לעידוד פירון

השחיתות בישראל.